

Dk. Marcin Piotrowski

NABOŻEŃSTWO SŁOWA BOŻEGO PRZY ZMARŁYM

Stosownie do miejscowego zwyczaju, można w domu zmarłego odprawić nabożeństwo słowa Bożego pod przewodnictwem kapłana lub świeckiego. Jeżeli nabożeństwo słowa Bożego bezpośrednio poprzedza pogrzeb, można opuścić stację w domu zmarłego.

To nabożeństwo słowa Bożego można odprawić także w kościele o odpowiedniej godzinie, jednak nie bezpośrednio przed Mszą świętą za zmarłego, aby zbytnio nie przedłużać obrzędu i nie podwajać liturgii Słowa.

WPROWADZENIE

C. W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego

W. Amen

C. Łaska i miłość Boga Ojca, który wskrzesił z martwych Jezusa i przywróci do życia nasze śmiertelne ciała mocą swojego Ducha, niech was napełni pokojem i pozostanie z wami.

W. I z duchem twoim.

C. Śmierć bliskiej osoby jest dla nas ogromnym ciosem. Z wielkim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci naszego brata (naszej siostry) N. Jego (Jej) śmierć napełniła bólem także jego (jej) rodzinę. Wszyscy chcemy wziąć udział w ich cierpieniu i wyrażmy im nasze współczucie. Chcemy być z nimi w ciężkiej dla nich chwili. Wierzimy, że śmierć jest początkiem lepszego życia, a nasza rozłąka ze zmarłymi jest przejściowa. Ufamy, że spotkamy się znowu z N. w domu naszego Ojca.

MODLITWA

Po chwili ciszy ksiądz modli się modlitwą poniżej podaną, lub wybiera jedną z modlitw zawartych w *Obrzędzie pogrzebu* nr 217-237.

C. Boże, który sprawiłeś, że Twój Syn zwyciężył śmierć i wstąpił do nieba, + daj Twojemu zmarłemu słudze (Twojej zmarłej służebnicy) udział w Jego zwycięstwie

nad śmiercią, * aby mógł (mogła) na wieki oglądać Ciebie, swojego Stwórcę i Odkupiciela. Przez Chrystusa, Pana naszego.

W. Amen.

PSALMODIA

Następnie śpiewa się lub recytuje psalm. Antyfonę można powtórzyć co dwa wiersze albo tylko na początku i na końcu. Można też odmówić inny psalm z liturgii za zmarłych.

Psalm 25 (24)

Ant. O - każ mi, Pa - nie, swo - je mi - ło - sier - dzie.

Do Ciebie, Panie, wznoszę moją du - szę,

Tobie ufam, Boże, niech zawód mnie nie spo - tka.

Niech moi wrogowie nie triumfują nade mną,
nikt bowiem, kto Ci zawierzył, nie będzie zawstydzony.*

Wstyd spotka wszystkich, którzy łamią wiarę
idąc za marnością.*

Daj mi poznać Twoje drogi, Panie,
naucz mnie chodzić Twoimi ścieżkami.*

Prowadź mnie w prawdzie według swych pouczeń,
Boże i Zbawco, w Tobie mam nadzieję.
Wspomnij na swoje miłosierdzie, Panie,*
na swoją miłość, która trwa od wieków.*

*Nie pamiętaj mi grzechów i win mojej młodości,+
lecz wspomnij na mnie w swoim miłosierdziu,*
ze względu na dobroć Twą, Panie.*

Dobry jest Pan i łaskawy,
dlatego wskazuje drogę grzesznikom.*

Pomaga pokornym czynić dobrze,
uczy ubogich dróg swoich.
Wszystkie ścieżki Pana są pewne i pełne łaski*
dla strzegących Jego praw i przymierza.*

Przez wzgląd na imię Twoje, Panie,
wybacz mi winy, które są tak wielkie.
Kto jest tym człowiekiem, który boi się Pana,*
Pan ukaze mu drogę, którą ma wybrać.*

Będzie opływał w szczęście,
a jego potomstwo odziedziczy ziemię.
Bóg powierza swe zamiary swoim czcicielom*
i objawia im swoje przymierze.*

Oczy moje są zawsze zwrócone ku Panu,
bo On uwalnia moje nogi z sidła.
Wejrzyj na mnie i zmiłuj się nade mną,*
bo jestem samotny i nieszczęśliwy.*

Uwolnij moje serce od smutku,
wyzwól mnie od udręki.
Spójrz na mój ból i utrapienie,*
wybacz mi wszystkie grzechy.*

*Zobacz, jak licznych mam nieprzyjaciół,+
jak zajadle mnie nienawidzą.*
Strzeż mego życia i wybaw mnie,
by nie spotkał mnie zawód, gdy uciekam się do Ciebie.+
Niech prawda i niewinność będą mi obroną,*
skoro pokładam w Tobie nadzieję.*

Chwała Ojcu i Synowi,*

i Duchowi Świętemu.

Jak była na początku teraz i zawsze,*

I na wieki wieków. Amen.

C. Boże, otwórz nasze serca na Twoje słowo, abyśmy w ciemnościach znaleźli światło, w naszych wątpliwościach pewność płynącą z wiary, w naszym smutku pociechę. Przez Chrystusa, Pana naszego.

W. Amen

CZYTANIA

Po czytaniach lub po homilii, należy zachować chwilę ciszy przeznaczonej na rozważanie usłyszanego słowa.

WPROWADZENIE DO PIERWSZEGO CZYTANIA

Bóg przychodzi dzisiaj do nas ze słowem pocieszenia. Opłakujemy śmierć naszego brata (naszej siostry) N. Jest to dla nas trudne i bolesne, jednak nasza nadzieja jest w Chrystusie! Pragnie On nas zapewnić, iż zwyciężył śmierć i grzech. W pierwszym czytaniu Bóg przez słowa św. Pawła pokrzepia nas w przeżywaniu odejścia bliskiej nam osoby. Posłuchajmy słowa Bożego z otwartym sercem i umysłem. Nie pozwólmy, aby smutek zaciemnił w nas Tego, który pragnie, abyśmy wszyscy razem osiągnęli zbawienie z naszym bratem (naszą siostrą) N.

CZYTANIE PIERWSZE: 1Tes 4,13-14.17b-18

4 ¹³*Nie chcemy, bracia, waszego trwania w niewiedzy co do tych, którzy umierają, abyście się nie smucili jak wszyscy ci, którzy nie mają nadziei.*

¹⁴*Jeśli bowiem wierzymy, że Jezus istotnie umarł i zmartwychwstał, to również tych, którzy umarli w Jezusie, Bóg wyprowadzi wraz z Nim.*

^{17b}*I w ten sposób zawsze będziemy z Panem. ¹⁸Przeto wzajemnie się pocieszajcie tymi słowami.*

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 103(102), 8.10.13-14,15-16.17-18

Refren: *Pan jest łaskawy, pełen miłosierdzia.*

Miłosierny jest Pan i łaskawy,
 nieskory do gniewu i bardzo łagodny.
 Nie postępuje z nami według naszych grzechów*
 ani według win naszych nam nie odpłaca.*

Jak się lituje ojciec nad synami,
 tak Pan się lituje nad tymi, co się Go boją.
 Wie On, z czego jesteśmy utworzeni,*
 pamięta, że jesteśmy prochem.*

Dni człowieka są jak trawa,
 kwitnie jak kwiat na polu.
 ledwie muśnie go wiatr, a już go nie ma,*
 i miejsce, gdzie był, już go nie poznaje.*

A łaskawość Pańska na wieki wobec Jego czcicieli,
 a Jego sprawiedliwość nad synami synów,
 nad tymi, którzy strzegą Jego przymierza*
 i pamiętają, by pełnić Jego przykazania.*

WPROWADZENIE DO EWANGELII

Jezus jest kimś więcej niż prorokiem, czy wybitnym nauczycielem. On jest drogą, prawdą i życiem. To oznacza, że naśladować Go, jesteśmy na właściwej drodze; patrząc na Niego, odkrywamy prawdę o sobie, o świecie, o Bogu; zbliżając się do Niego, doświadczamy nowego, pełnego życia. Podczas Ostatniej Wieczerzy Jezus obiecał uczniom, że ich nie zostawi. Dotyczy to również nas. Jezus nigdy nas nie opuści, co więcej pragnie, abyśmy posiedli mieszkanie w niebie, które nam przygotował. Pełni wiary, nadziei i miłości do naszego Pana, wysłuchajmy słów Jego obietnicy

ŚPIEW PRZED EWANGELIĄ: J 6, 40

Aklamacja: *Alleluja, alleluja, alleluja.*

To jest wola Ojca mego,

*aby każdy, kto wierzy w Syna,
Miał życie wieczne,
a Ja go wskrzeszę w dniu ostatecznym.*

Aklamacja: *Alleluja, alleluja, alleluja.*

EWANGELIA: J 14, 1-6

Jezus powiedział do swoich uczniów:

*14¹ Niech się nie trwoży serce wasze. Wierzycie w Boga? I we Mnie wierzcie!
2W domu Ojca mego jest mieszkań wiele. Gdyby tak nie było, to bym wam powiedział.
Idę przecież przygotować wam miejsce.*

3A gdy odejdę i przygotuję wam miejsce, przyjdę powtórnie i zabiorę was do siebie, abyście i wy byli tam, gdzie Ja jestem. 4Znacie drogę, dokąd Ja idę».

5Odezwał się do Niego Tomasz: «Panie, nie wiemy, dokąd idziesz. Jak więc możemy znać drogę?»

6Odpowiedział mu Jezus: «Ja jestem drogą i prawdą, i życiem. Nikt nie przychodzi do Ojca inaczej jak tylko przeze Mnie».

KAZANIE

Drodzy Bracia i Siostry!

Gromadzimy się dzisiaj na tej liturgii Słowa, aby podziękować Bogu za życie naszego brata (naszej siostry) N., prosząc przy tym, aby wybaczył mu (jej) wszystkie popełnione grzechy. Przychodzimy błagać Boga Ojca, aby przyjął jego (jej) duszę do grona zbawionych. Przybyliśmy tutaj również po to, aby wysłuchać słowa Bożego, które kochający Bóg pragnie przekazać nam pogrążonym w żałobie.

W pierwszym czytaniu z Listu św. Pawła do Tesaloniczan usłyszeliśmy o ich smutku z powodu śmierci ich bliskich, którzy nie doczekali ponownego przyjścia Chrystusa na końcu czasów. Apostoł pociesza ich, że zmarli z racji relacji z Chrystusem na ziemi, zmartwychwstaną i będą razem z Nim w chwale. Te słowa zapewnienia są pociechą dla nas, którzy smucimy się odejściem naszego brata (naszej siostry). Św. Paweł przekonuje i nas, że jeśli Jezus zmartwychwstał, to i zmarli, którzy należeli za życia do Niego, też powstaną z martwych.

Wiara w tę prawdę jest dla nas największą pociechą. Jej gwarantem jest zmartwychwstanie Chrystusa, który pragnie, jak to usłyszeliśmy w aklamacji przed Ewangelią, aby każdy, kto wierzy w Niego, miał życie wieczne. Mało tego, Chrystus obiecuje również, że tego, kto wierzy w Niego wskrzesi w dniu ostatecznym. Nadzieja, jaką pokładamy w zmartwychwstałym Chrystusie, jest mocniejsza od rzeczywistości śmierci i bólu rozstania.

Słowa pociechy św. Pawła znajdują pogłębienie w nauce Jezusa skierowanej do uczniów w mowie pożegnalnej w Wieczerniku przed swoją męką i śmiercią. Zapowiadając swoje odejście do domu Ojca, Jezus wprost oświadcza, że w ten sposób przygotowuje dla nich miejsce. Na pytanie Tomasza o drogę do niego, Jezus wskazał na siebie, mówiąc, że to On jest drogą, prawdą i życiem. Ta droga dostępna jest dla każdego, kto przyjmuje prawdę Jego Ewangelii i otwiera na życie, jakie On daje mocą swego Ducha.

Tu na ziemi naszym zadaniem jest zdążanie do Ojca w niebie drogą, którą jest Jezus Chrystus. Z tej Chrystusowej drogi do domu Ojca korzystał nasz zmarły brat (nasza zmarła siostra). Dlatego ufamy, że przygotowane przez Chrystusa mieszkanie będzie mógł/mogła posiąść na wieki. Aby tak się stało, zanośmy do Boga gorące modlitwy o miłosierdzie nad naszym zmarłym (naszą zmarłą). Jak mówi autor natchniony: „On wie, z czego jesteśmy utworzeni, pamięta, że jesteśmy prochem”. Mimo naszych grzechów, Bóg kocha wszystkie swoje dzieci i nie chce śmierci grzesznika, lecz aby żył i miał życie wieczne. Niech ta nadzieja przyświeca naszej modlitwie za zmarłego (za zmarłą) i zachęci nas, abyśmy nigdy nie schodzili z drogi do życia wiecznego, jaką jest Jezus Chrystus, nasz Pan i Zbawiciel.

Obyśmy wytrwali na tej drodze do końca, aby u kresu naszego życia przybył po nas sam Jezus ze swoją Matką i pozwolił nam zamieszkać w mieszkaniu, które od wieków dla nas przygotował w niebie, razem z naszymi zmarłymi, którzy nas poprzedzili do niebieskiej ojczyzny. Amen.

Następuję chwila ciszy, a po niej odmawia się podaną niżej modlitwę litanijną albo jedną z formuł modlitwy powszechnej, które podano pod nr 244, albo litanie za zmarłych nr 250.

W niżej podanej modlitwie litanijnej należy wybierać wezwania wiążące się z życiem zmarłego. Można dodać wezwania specjalnie ułożone.

MODLITWA LITANIJNA

Chociaż nasze serca przenika ból, dziękujmy Bogu za wszystkie dobra, którymi obdarzył zmarłego (zmarłą) N., i wołajmy do Niego:

Dziękujemy Tobie, Boże, nasz Ojciec.

Za wszystkie lata i dni, które przeżył(a) między nami.

Za wielki dar chrztu świętego, przez który stał(a) się Twoim dzieckiem.

Za zdolności (i wiedzę) którymi go (ją) obdarzyłeś.

Za jego (jej) poświęcenie dla dobra rodziny i bliźnich.

Za jego (jej) cierpliwość wobec naszych błędów.

Błagajmy Boga, aby przyjął do swojej chwały naszego zmarłego brata (naszą zmarłą siostrę) N. i otoczył opieką jego dzieła, wołajmy do Boga:

Prosimy Cię, Panie.

Panie. Aby jego (jej) dobre czyny wydały trwałe owoce.

Aby jego (jej) dzieła były dalej prowadzone.

Abyś darował mu (jej) grzechy, które popełnił (a).

Aby jego (jej) wspomnienie pozostało żywe w naszych sercach.

Błagajmy Boga, aby umocnił wiarę i nadzieję cierpiących, i wołajmy do Niego:

Panie, przymnóż nam wiary.

Przez Twojego Syna, który stał się człowiekiem.

Przez Twojego Syna, Jezusa Chrystusa, który nas umiłował do końca.

Przez Twojego Syna, który umarł za nasze grzechy i zmartwychwstał dla naszego usprawiedliwienia.

Przez Twojego Syna, który otworzył nam drogę do nieba.

Zjednoczeni z wszystkimi wiernymi, którzy nas poprzedzili do wiecznej ojczyzny, módlmy się, jak nas nauczył nasz Zbawiciel.

Ojcze nasz...

DOKSOLOGIA KOŃCOWA

C. Bogu Ojcu, naszemu Stwórcy, Jezusowi Chrystusowi, który jest naszym zmartwychwstaniem, życiem i pokojem, i Duchowi Świętemu Ożywicielowi, uwielbienie i chwała, teraz i zawsze, i na wieki wieków.

W. Amen.

BŁOGOSŁAWIENSTWO KOŃCOWE

C. Niech was błogosławi Bóg, Ojciec wszelkiej pociechy, który stworzył człowieka * i przez zmartwychwstanie swojego Syna dał wierzącym nadzieję zmartwychwstania.

W. Amen.

C. Niech Bóg udzieli żyjącym przebaczenia grzechów,* a wszystkim zmarłym światła i pokoju.

W. Amen.

C. Niech nam da szczęśliwe życie wieczne z Chrystusem,* który prawdziwie zmartwychwstał.

W. Amen.

C. Niech was błogosławi Bóg wszechmogący,* Ojciec i Syn, † i Duch Święty.

W. Amen.

Przy zmarłym można również odmawiać różaniec, poprzedzając tajemnice odpowiednim rozważaniem lub czytaniem z Pisma Świętego. Można również śpiewać pieśni za zmarłych.